

Donationer till flyktingarna når fram

Ett team representerande Nada-Nord besökte den grekiska ön Lesbos och flyktinglägret Moria i mitten av november. Man samarbetade med olika hjälpporganisationer och förmedlade donationer från Finland.

Den 24 november publicerades en ny siffra för antalet "invånare" i flyktinglägret: 16435. Den officiella kapaciteten är 2840 personer.

Om man föreställer sig lägerområdet som ett hotell, är beläggningen just nu drygt 6,5 personer per sängplats. De flesta bor i enkla tält. Duschar finns – men bara en per åttio personer. Förhållandena för de asylsökande flyktingarna på Lesbos är katastrofalt dåliga, när den kalla och fuktiga vinterperioden knappt ännu har börjat.

Flyktinglägret ligger på en långsträckt sluttning utanför den lilla byn Moria. Hela den kuperade trakten är ett stort, sammanhängande område av olivlundar.

Det är förmiddag, vi närmar oss med vår hyrda minibuss längs den smala byvägen. Emot oss strömmar en långsam, aldrig sinande flod av människor. Det är mest afghaner, irakier, syrier och afrikaner av olika slag. Män, kvinnor, ungdomar, barn. De vandrar i riktning mot Mytilene, öns huvudort. Till staden är det 7-8 kilometer, beroende på vart man har ärende. Samma syn återkommer dag efter dag.

De som orkar, får fritt ta sig ut från lägerområdet. Många rör sig i riktning mot någon plats där en frivilligorganisation har sin verksamhetspunkt. De närmaste finns bara några hundra meter från lägerporten, andra längre bort mot staden. Organisationerna hjälper så långt de kan, men måste hela tiden begränsa hur många man kan ta emot.

"Den lyckliga familjen"

Fem kilometer från lägret, en bit upp från stranden och huvudvägen norrut, ligger **One Happy Family**. Ett inhägnat område på en knapp hektar, med ett par rejälare byggnader och enklare konstruktioner av olika slag. Här samverkar internationella organisationer, som var och en på sitt eget sätt erbjuder lite lättnad i tillvaron för de flyktingar som för dagen fått komma in genom porten.

Den centrala verksamheten här är matutdelning. Man kan få mat i flyktinglägret, men där tar köandet ofta många timmar och resultatet kan bli klen när man väl kommer fram. En liten skopa ris kan bli dagens ranson.

One Happy Family satsar därför på att servera näringsrik och mättande mat. Man kan vid behov tillreda över 1000 portioner på en dag. Det betyder ändå att man inte på långt när kan svara på hela lägrets behov.

Områdets sjukstuga fungerar i en enkel byggnad, anlagd utan egentlig grund med träfiberskivor som huvudsakligt material. Här drivs verksamheten av **Medical Volunteers International**, en frivilligorganisation som startades av några tyskar år 2016. Idag registrerar man sammanlagt 3500 patienter i gratis sjukvård varje månad, vid tre flyktingläger i Grekland.

Våra "medics", två läkare och en sjukskötare, hade sin fasta plats här under veckan på Lesbos. Utrustningen är begränsad, men de kunde som mest ta emot, diagnosticera och medicinera 90 patienter per dag. Många vuxna uppvisar stress- och traumarelaterade symtom, som hänger samman med tiden före flykten från hemlandet och med förhållandena i lägret. Också inre skador och yttre, regelrätta tortyrmärken kan iakttas. Behovet av mödrarådgivning är stort, men det sköts av andra frivilligorganisationer inne i Moria.

Hos One Happy Family verkar också organisationer som erbjuder undervisning i engelska, reparation av cyklar och olika apparater, trädgårdsodling, café med internet, gym, bibliotek – allt under mycket enkla förhållanden.

Flertalet av dem som utför olika uppgifter på One Happy Family är ändå själva flyktingar, en viktig aspekt i all hjälpverksamhet eftersom de behöver vettig sysselsättning i sin vardag.

Renlighet – en lyx

I juni 2019 började en grupp volontärer erbjuda tvättservice och ta emot kläder från flyktinglägret. Man hade sett det stora behovet och de knappa möjligheterna i lägret. Idag verkar **The Lava Project** i ett utvidgat garage en bit från lägret. Man har installerat tvätt- och torkmaskiner med stor kapacitet och kör plastsäckar med kläder av och an, sju dagar i veckan.

Lava prioriterar sjuka och andra som har störst behov av hjälp, eftersom man inte kan täcka hela lägrets behov. I november var skabb ett stort problem i hela lägret. Tvätteriet samarbetar med sjukvårdspersonal inne i lägret för att utveckla sin insats.

Becky's Bathhouse är en organisation som riktat in sig speciellt på kvinnors hygienbehov. I en egen byggnad har man skapat en oas, där kvinnor och barn kan tillbringa några timmar. De körs till centret, får duscha i avskildhet, får en ren handduk och rena underkläder. Barnen får vistas i ett lekutrymme.

För tillfället tar Becky's emot hela familjer, som kommer från flyktinglägret för "avskabbning".

Spaning efter båtar

På öns norra kust, där de flesta flyktingarna kommer över från Turkiet, har organisationen **Lighthouse Relief** sitt högkvarter. De håller utkik efter gummibåtar 24 timmar i dygnet. De rycker ut med ett team för att ta emot varje båt. Enligt en inövad procedur – för att inte riskera någons hälsa eller skapa rädsla för att man är fientligt inställd och kanske vill skicka

flyktingarna tillbaka – hjälper de passagerarna iland, tar hand om båt och flytvästar (som måste förstöras) och för flyktingarna i trygghet till ett mindre transitläger en bit från kusten.

Lighthouse startades 2015 av volontärer, bl.a. två svenskar. Organisationen är fortfarande skriven i Sverige. I november i år sköttes arbetet på Lesvos av holländska och tyska volontärer.

Grekiska frivilliga

Vid stranden av en av Lesvos två stora vikar som bildar ett slags insjöar hittar man **Home for All**. Det är en restaurang som drivs av ett grekiskt par. Volontärer bidrar med olika insatser, här deltog också en del av teamet från Nada-Nord i arbetet.

Varje dag hämtas grupper av särskilt utsatta, t.ex. minderåriga föräldralösa flyktingar, hit med bil från Moria-lägret. De får delta i matlagning, får äta tillsammans, spela gitarr, dansa eller bara vara.

Nada-Nord hade innan teamets resa låtit köpa in 700 sovsäckar eller värmetäcken. Från en lagerbyggnad vid Home for All kördes nu två billaster med sovsäckar in till Moria-lägret, för utdelning enligt behov.

"Flyktingar för flyktingar"

Organisationen **Refugees 4 Refugees** ("flyktingar för flyktingar") har en verksamhetspunkt, ett slags second hand-butik, nära flyktinglägret. Här kan man komma in enligt ett schema, för att välja ut fem plagg åt sig. Här sysselsätts också många av flyktingarna i olika uppgifter.

Moria-lägret växer och en del av Nada-Nords team deltog i att gräva ut underlag för nya tält. Refugees 4 Refugees hyr marken av privata ägare. På den ställvis branta sluttningen måste terrasser anläggas för att små tält eller större 16 personers tält ska kunna placeras ut. Arbetet utförs med hackor och spadar, frivilliga och flyktingar jobbar tillsammans. Några flyktingpojkar, drygt tio år gamla, grävde och bar stenar med stor iver.

Det var antagligen roligt att vara med om något annorlunda, även om de inte själva skulle få använda den nya tältplatsen.

Utdelning till småbarnsmödrar

Danmark representeras på Lesbos av **Team Humanity**, som verkar nära flyktinglägret i en hall med ingärdad gårdsplan. Här erbjuds enkla former av avkoppling från den pressande tillvaron i flyktinglägret. Också här får många av flyktingarna från lägret en vettig sysselsättning, genom att själva hjälpa till i arbetet.

Teamet från Nada-Nord deltog i en "operation" som gick ut på att dela ut 300 barnvagnar och lite förnödenheter åt mammor med småbarn. På grund av det alltför stora behovet i förhållande till vad som fanns att dela ut krävde tillfället noggrann planering. Ingen fick veta att det var vagnar som skulle delas ut, det hade bara berättats om blöjor – annars kunde man förvänta sig kaos. Tusentals kvinnor och barn flockades utanför grindarna.

Utdelningen kom sent igång, det blev mörkt, kallt och fuktigt innan allt var klart. Men de kom där, med spädbarn och lite äldre, med tvillingar och små syskon, med funktionshindrade.

När vagnarna var slut bildades nya köer till resterande blöjor, bindor, barnmat, filter och barnkläder. När allt var slut var de som blivit helt utan tvungna att återvända tomhänta "hem".

Nu ska lägret stängas?

De lokala myndigheterna beslöt nyligen att det lilla transitlägret vid öns norra kust måste stängas. En första, naturlig plats för återhämtning för flyktingar som nyss tagit i land försvinner.

Nu har regeringen dessutom deklarerat att hela Moria-lägret på Lesbos ska stängas. I stället ska man bygga fem nya, mindre sk. "interningsläger" (detention camps), på fem olika öar. De ska ha plats för 1000 till 1500 personer. Från interningslägren ska flyktingarna inte kunna gå ut, utan de ska

interneras tills de får ett besked om asyl eller avvísning.

Hjälporganisationerna protesterar. Myndigheterna har sporadiskt skeppat båtlastar med flyktingar till olika platser på grekiska fastlandet. På en del ställen har bussar med flyktingar mötts av stenkastande lokalbefolkning.

Ingen kan förutse vad som kommer att hända. Tillsvidare fortsätter hundratals nya flyktingar att anlända varje dygn från Turkiet.

FAKTA

- "Team Nada-Nord" på Lesbos 10-17.11.2019
- Deltagare: Gunilla Luther-Lindqvist (ordf., Nada-Nord), Anina Kontio, Katarina Nordström, Kira Näse, Martin Näse, Minna Rudnäs, Kristina Stenvall, Tom Stenvall
- Aktionen var en avslutning på kampanjen "**Flyktingarna i våra hjärtan**"
- För 12 000 € beställdes före resan till Lesbos värmetäcken för användning i Moria-lägret
- Teamet samarbetade på Lesbos med de i artikeln nämnda organisationerna.
- Sammanlagt 20 800 € överlämnades till organisationerna, för utrustning och förnödenheter. Dessutom inköptes på plats hygien- och andra vardagsartiklar som gick direkt till utdelning
- Teamet arbetade som "frivillig samarbetspart" med de olika organisationerna (för egentliga volontäruppdrag krävs längre vistelse på plats)